

Maatregelen bij postmortale zorgverlening

Datum: December 2021

Auteurs: medisch microbiologen en infectiologen

Doel

Beschrijving van maatregelen bij overleden COVID (verdachte) patiënten om overdracht van het SARS-CoV-2 virus te voorkomen.

Achtergrond

SARS-CoV2 is een virus wat verspreid wordt via druppels die vrijkomen bij hoesten en niezen en (in)direct contact met andere besmette lichaamsvloeistoffen. Het virus overleeft maar kort buiten het lichaam, van enkele uren tot een dag.

Maatregelen

Overleden personen met COVID-19 (of een verdenking hierop) worden na overlijden door medewerkers gewassen en verzorgd gebruikmakend van de volgende persoonlijke beschermingsmiddelen:

- Waterbestendig schort met lange mouwen;
- Handschoenen.

Het dragen van een veiligheidsbril en een mondneusmasker is niet nodig.

Na ieder contact met de overledene dient handhygiëne te worden toegepast.

Na het wassen en verzorgen zal SARS-CoV-2 virus dat mogelijk op het lichaam van de overledene aanwezig was geheel weg zijn. Vóórdat de persoon gewassen is en tijdens het wassen dienen daarom persoonlijke beschermingsmiddelen gebruikt te worden. Hierna is er geen overdracht meer mogelijk door direct contact en er zullen ook geen druppels meer uit de luchtwegen vrijkomen.

Persoonlijke bescherming

Trek eerst het waterbestendig schort aan en dan de handschoenen over de manchetten van de mouwen. Bij het uittrekken is de volgorde andersom: eerst de handschoenen uitdoen, daarna handhygiëne toepassen, dan het schort uittrekken en vervolgens weer handhygiëne toepassen. Met het dragen van persoonlijke beschermingsmiddelen en het uitvoeren van handhygiëne zijn de risico's op besmetting tot een minimum te beperken.

Indien de verzorging van de overledene plaatsvindt door meerdere personen tegelijk in dezelfde ruimte, dient ten allen tijden de algemene landelijke (MOHANA) maatregelen in acht te worden genomen.

Het is belangrijk om handhygiëne uit te voeren na elk contact met de overledene. Ook na het verwijderen van persoonlijke beschermingsmiddelen en na verplaatsing en vervoer van de overledene, dient handhygiëne uitgevoerd te worden.

Vervoer naar mortuarium (na wassen/verzorging)

- Vooraf de ontvangende afdeling/mortuarium en vervoersdienst informeren over de isolatievorm
- Het bed wordt door een medewerker van de afdeling gedesinfecteerd met alcohol 70% vóór vervoer van de patiënt
- Overledene is afgedekt met een schoon laken;
- Overledene draagt géén mondneusmasker
- Begeleidende medewerkers passen handhygiëne toe bij het verlaten van de kamer en dragen géén persoonlijke beschermingsmiddelen tijdens het vervoer

Opbaring

Vóórdat het lichaam van de overledene verzorgd is, dient contact (aanraking, knuffelen, kussen) met het lichaam door de nabestaanden te worden vermeden

Er zijn geen beperkingen aan het opbaren van de overledenen. De overledene mag zowel thuis als in elk uitvaartcentrum opgebaard worden. De kist mag zowel open als dicht zijn. De overledene kan door de uitvaartverzorgers op de gebruikelijke wijze (zoals plaatsvindt bij niet COVID-lijken) opgehaald en vervoerd worden.

Aan het contact van de nabestaanden met de overledene zijn er geen beperkingen nadat de overledene al verzorgd is. Net als anders, wordt in deze ook goede handhygiëne geadviseerd na het contact.

Balseming

Balsemen mag plaatsvinden bij een overleden persoon met COVID-19, mits hierbij hygiënemaatregelen genomen worden zoals hierboven beschreven (waterbestendig schort met lange mouwen en handschoenen).